

Волювач М. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

УКРАЇНСЬКИЙ ТА СВІТОВИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Однією з головних задач українських підприємств сфери послуг на сьогодні є удосконалення та визначення основних напрямків та методів управління конкурентоспроможністю. Досвід світових та українських підприємств показав, що великі можливості управління конкурентоспроможністю знаходяться в сфері факторів його зовнішнього та внутрішнього середовища.

В економічно розвинених країнах Східної Європи конкурентне середовище формувалось еволюційним шляхом. В Україні – шляхом створення умов для конкурентної поведінки суб'єктів економічних відносин, з урахуванням впливу виникаючих структур ринку. Українські товарні ринки формувались шляхом перебудови пострадянської економіки, яка носила об'єктивно монополізований характер. Досвід роботи багатьох вітчизняних компаній підтверджує, що в сучасній конкурентній боротьбі виграє той, хто постійно аналізує та веде боротьбу за свої конкурентні позиції.

В наш час, поняття «конкурентоспроможність» частіше за все використовується в економіці при формуванні конкурентного середовища. В останній чверті ХХ століття, коли умови конкуренції значно ускладнилися та почалися інтенсивні пошуки нових важелів ефективності, теоретики бізнесу та менеджменту (в основному американські) запропонували ряд концепцій, в якості універсальних рецептів дій компаній задля утримання ринкової першості [1]. Одні з них намагалися створити нові комбінації на основі традиційного корпоративного досвіду, інші – здійснити прорив у майбутнє.

Виклик, кинутий світовій економіці в кінці першого десятиліття ХХІ століття – світова фінансова криза. Вона сформувала складні умови виживання на ринку для компаній у всьому світі. Проблема конкурентоспроможності в умовах нестабільності знайшла нову грань актуальності. Пошук шляхів

розвитку та формації конкурентоспроможного середовища при динамічно мінливій економіці продовжується і до сьогодні. Модерністські ринкові умови також характеризуються нестабільністю, постійними кризами, в результаті чого з'являються нові риси та особливості середовища, в якому формується конкурентоспроможність підприємства.

Не дивлячись на інтеграційні підходи держави та бізнесу по забезпеченню конкурентного середовища українських підприємств, їх конкурентоспроможність достатньо низька. Основною причиною ситуації, яка склалася на українському ринку суттєвою мірою є недосконалість тактичного менеджменту.

Складність системи управління конкурентоспроможністю, розвиток гіперконкуренції, міжнародної кооперації та глобалізації ринків вимагають глибокої стандартизації законодавства в цій сфері по прикладу зарубіжних країн. Кінцевим результатом збільшення кількості нормативно-правових документів та правил буде спрощення побудови кожним підприємством системи менеджменту, який спрямований на підвищення конкурентоспроможності та формування конкурентного середовища.

Всім відомо, що успішне функціонування підприємства впливає на становлення та розвиток гармонічних ринкових відносин держави. Деякі нормативно-правові документи та стандарти повинні бути обов'язковими для всіх рівнів ієрархії, в тому числі і для підприємств, незалежно від форми власності.

Прикладом ефективного міжнародного законодавства з конкуренції є законодавство Європейського Союзу. Європейська Комісія з конкуренції здійснює регулювання чотирьох основних сфер діяльності: контроль антиконкурентних погоджень та зловживання домінуючим положенням; контроль над злиттям фірм; лібералізація економічних секторів, які відносяться до сфери природної монополії; регулювання державної допомоги.

В країнах Західної Європи, Північної Америки і Східної Азії широкого розповсюдження за останнє десятиліття отримала TQM – концепція тотального управління якістю. Концепція TQM включає в себе документовану систему якості, яка регламентує відповідальність та повноваження всіх співробітників

підприємства від вищої ланки до виконавців, а також їх взаємодію в області якості продукції та надання послуг [2].

В Японії та США отримали поширення такі методи розвитку конкурентного середовища як бенчмаркінг та реінжиніринг

Реінжиніринг є фундаментальним переосмисленням та радикальною перебудовою бізнес-процесів в цілях удосконалення таких головних показників як вартість, якість, маркетинг, побудова інформаційних систем для досягнення радикального, стрибкоподібного удосконалення діяльності підприємства. Радикальність перепроєктування полягає в зміні всієї системи, а не тільки в поверхневих перетвореннях.

Вивчення закордонного досвіду є важливим та значним для розвитку конкурентного середовища українських підприємств сфери послуг, адже з усього спектру методів аналізу та формування конкурентоспроможності створюється власна тактика формування конкурентоспроможності підприємства.

Список використаних джерел:

1. Гринько Т. В. Обґрунтування стратегії зниження витрат підприємства / Т. В. Гринько// Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії: Збірник наукових праць. – Запоріжжя: ЗДІА, 2016. – С. 102-105.
2. Тарнавська Н. П. Управління конкурентоспроможністю підприємств: теорія, методологія, практика: монографія. Тернопіль: Економічна думка, 2008. 570 с.